

Juryrapport Excellente Scholen 2015

de Lindegaerd, Meerssen

Schoolrapport Excellente Scholen 2015 (po)
13KM-0 de Lindegaerd (Basisonderwijs)
Meerssen

Contactgegevens

Naam contactpersoon	Mevr. Christa Somers
Telefoonnummer	0433642915
Emailadres	info.lindegaerd@innovo.nl

1. Motivatie van de school om zich kandidaat te stellen

Basisschool De Lindegaerd heeft eerder het predicaat Excellente School 2012, 2013 en 2014 ontvangen. Dat heeft het team versterkt. Onze gezamenlijk gedragen visie werd door experts als een goede gezien. Daardoor is het team zelfbewuster geworden. Bij contacten met anderen zijn wij vrijer geworden om de zienswijze uit te dragen.

De school heeft zich als Excellente School gepresenteerd in het plaatselijke blad om extra leerlingen te werven. We hebben een mooie flyer gemaakt en die bezorgd bij de aanleverende kinderdagverblijven en peuterspeelzalen.

In de voorlichting naar de potentiële ouders heeft elke leraar zijn deel bijgedragen door hen te ontvangen in hun klas en hen te vertellen/laten zien waar de school voor staat. Een leraar vertelt over ons aanbod voor de (hoog)begaafden, een ander hoe wij de sociaal-emotionele opvoeding vorm geven, enzovoorts.

We merken ook dit schooljaar dat de goede naam tot meer aanmeldingen heeft geleid.

2. Excellentieprofiel van de school

2.1 Beschrijving excellentieprofiel

In haar aanmelding beschrijft De Lindegaerd het excellentieprofiel, de relatie met de algemene aanpak en de doelen die ze met het excellentiebeleid beoogt, als volgt.

Het excellentieprofiel van de school

Een veelzijdig aanbod bieden voor lezen en begrijpend lezen. Het uiteindelijk doel is dat onze kinderen als kritisch burger kunnen functioneren.

Een groot gedeelte van de kinderen komt met een te kleine woordenschat in groep 1.

Veel kinderen hebben ouders die niet/weinig lezen. Kinderen kunnen zelf hun woordenschat en dus hun kennis vergroten als zij goed kunnen (begrijpend) lezen.

Relatie van het profiel met de algemene aanpak door de school

Kinderen en volwassenen begrijpen teksten alleen als er voldoende voorkennis van de te lezen tekst aanwezig is. Daarom leren we ze veel van de wereld door het aanbod van ontwikkelingsgericht onderwijs.

Doelen die de school met het excellentieprofiel beoogt

Doel: snel hoog niveau behalen van technisch lezen.

Uiteindelijk doel: teksten op een zo hoog mogelijk niveau kunnen begrijpen.

Doelgroep

Alle kinderen profiteren van ons onderwijs. De kinderen die de school binnenkomen met een kleine woordenschat profiteren er het meest van, maar natuurlijk ook onze (hoog)begaafden. Zij kunnen zich op hun niveau ontwikkelen.

2.2 Beschrijving aanpak, resultaten, borging en evaluatie

Over aanpak, resultaten, borging en evaluatie van het excellentieprofiel schrijft de school het volgende in haar aanmelding.

Gehanteerde aanpak

Aanpak:

- bij intake ouders wijzen op het belang van voorlezen;
- voorlezen op school en thuis voor de kleuters;
- in groep 3 hoog niveau technisch lezen;
- schoolbreed een kwartier na de pauze stillezen;
- bibliotheek- en zwervboeken voor de kinderen van groep 1 t/m 8;
- alle schoolverlaters, ook de dyslectici, beheersen het lezen minstens op AVI-Plus-niveau.

Hoe verhogen we het niveau van het begrijpend lezen:

- aanbieden van een beperkt aantal leesstrategieën;
- veel van de wereld leren door ontwikkelingsgericht onderwijs;
- schoolbreed vijf thema's per jaar met behulp van Alles-in-1, Schatkist en nieuwste Veilig Leren Lezen (VLL);
- aanbod Nieuwsbegrip met hedendaags nieuws.

Wijze waarop doelen worden gerealiseerd

Leidraad in het onderwijsleerproces is Vygotsky's ontwikkelingstheorie Zone van naastbije ontwikkeling. Het verschil tussen wat een leerling al zelfstandig kan en wat de leerling kan met ondersteuning van een volwassene of medeleerling bepaalt de verhouding tussen de instructie en verwerking.

Mate waarin doelen zijn gerealiseerd

Leraren, kinderen en directie houden zich aan de schoolbrede afspraken die het team heeft gemaakt.

Borging

Leraren, intern begeleider en directeuren hebben ieder hun verantwoordelijkheden en houden zich daaraan.

Evaluatie

Zie Evaluatie en verbetering en Kwaliteitscultuur (paragraaf 3.4).

2.3 Ontwikkeling van het excellentieprofiel

De school noemt in haar aanmelding de volgende plannen voor de verdere ontwikkeling van het excellentieprofiel.

De school richt zich in het nieuwe schooljaar op het samenwerkend leren. De plannen ten behoeve van het leesonderwijs zullen binnen dit kader vallen.

2.4 Erkenning

In haar aanmelding beschrijft de school de volgende voorbeelden waaruit blijkt dat het profiel van de school wordt erkend.

Erkenning binnen de eigen omgeving

Het team staat achter haar doelstelling (*welke doelstelling, graag de doelstelling kort benoemen*) en leert doordat het haar interesse heeft gaandeweg steeds meer zaken bij.

De doelstelling van school is om voor ieder kind het maximale te bereiken op begrijpend lezen. De school verhoogt het niveau van begrijpend lezen door:

- het vergroten van de woordenschat
- het technisch kunnen lezen hoog op de agenda te plaatsen.
- het lezen te promoten op school en thuis

- een beperkt aantal begrijpend leesstrategieën aan te bieden, consequent dezelfde, door de hele school heen.
- het aanbieden van ontwikkelingsgericht onderwijs.

Al deze zaken zorgen ervoor dat kinderen veel leren. Onze (hoog)begaafde kinderen leren zaken binnen het thema die aansluit bij hun kennis. En dat zorgt ervoor dat kinderen teksten op een moeilijker niveau kunnen begrijpen. Veiligheid is de basis van alle leren. Regels, consequent zijn en voorspelbaarheid zorgen voor rust in de school. Een methodische aanpak met PAD en KiVa ondersteunt ons daarbij. Het voltallige team staat hierachter.

Erkenning van buiten de school

De ouders geven aan De Lindegaard een goede school te vinden. We krijgen meer kinderen van buiten ons voedingsgebied. Stichting Innovo is trots op de Lindegaard en laat dat weten. Onlangs heeft de directeur van De Lindegaard een presentatie gegeven waarom wij het predicaat Excellente School hebben gekregen.

Stella Maris, de school voor voortgezet onderwijs waar de meeste kinderen naartoe gaan, is van mening dat onze kinderen goed voorbereid de vo-school binnenkomen.

Bevindingen van de Jury Excellente Scholen ten aanzien van het excellentieprofiel

De school is op 16 november 2015 bezocht door twee leden van de Jury Excellente Scholen. Hieronder beschrijven zij hun bevindingen met betrekking tot het excellentieprofiel van de school.

Het excellentieprofiel van de school

De school heeft een helder en voor de school relevant excellentieprofiel.

Het excellentieprofiel van De Lindegaard betreft het veelzijdige aanbod voor lezen en begrijpend lezen, met als doel de kinderen voor te bereiden op een bestaan als kritisch burger. Vanuit het motto 'Lees, beleef en groei' werkt de school onder leiding van de nieuwe directeur haar excellentieprofiel nader uit. De volgende onderwerpen spelen daarbij een rol: met taal word je 'baas' van de wereld, ontwikkelingsgericht onderwijs, kleuters leren vanuit spel, professionele dialoog, elke dag goed lesgeven, voorkomen van gedragsproblemen en een veilig en prettig schoolklimaat.

Het uitgangspunt voor het excellentieprofiel is onveranderlijk het leesonderwijs. Alle onderwerpen zoals hierboven genoemd, zijn basaal (veiligheid bijvoorbeeld) of ondersteunend daarvoor. Het excellentieprofiel betreft alle leerlingen van de school, die op verschillende manieren van de gekozen aanpak profiteren – zowel de leerlingen met extra onderwijsbehoeften als degenen die meer uitdaging nodig hebben. De onlangs ingestelde Linderaad, een leerlingenraad met een vertegenwoordiger uit alle groepen, mag de directie en het team feedback geven en ondersteunen bij de te maken keuzes in de ontwikkelingen.

De jury vindt het excellentieprofiel weliswaar smal, maar relevant gezien de leerlingenpopulatie van de Lindegaard.

Aanpak, resultaten, borging en evaluatie

De school heeft een weloverwogen aanpak met betrekking tot het excellentieprofiel.

In de ochtend krijgen de leerlingen de basisvakken taal, lezen en rekenen en in de middag werken ze thematisch. Gedurende het schooljaar biedt De Lindegaard vijf schoolbrede thema's aan die grotendeels aansluiten bij Alles-in-één. De school werkt nu voor het vierde jaar met deze methode, na eerst een jaar zelf het thematisch aanbod te hebben ontwikkeld. Zowel in de ochtend als in de middag is er aandacht voor het stimuleren van het lezen: het excellentieprofiel van de school. Deels wordt aan het lezen gewerkt via de methodes Schatkist, de VLL Kim-versie, Estafette en Nieuwsbegrip en deels voegen de leerkrachten daaraan allerlei leesactiviteiten toe. Elke dag wordt er vijftien minuten stil gelezen en sinds dit schooljaar lezen kinderen uit groep 7 en 8 voor aan de kleuters. Zowel in de groepen als in de bibliotheek is er een ruim aanbod van verschillende soorten boeken aanwezig.

Met begeleiding van buitenaf werkt het team nu voor het tweede jaar aan KiVa, een programma om de groepsvorming systematisch te begeleiden en pesten te voorkomen. Het team is daarmee gestart nadat uit de Viseon-resultaten bleek dat de school op onderdelen minder scoorde dan zij verwachtte.

De school houdt zorgvuldig de resultaten bij van de leerlingen op alle vakgebieden en in het kader van het excellentieprofiel vooral de resultaten van het leesonderwijs. Daarbij betreft de school ook het woordenschatonderwijs. De resultaten van de school liggen op een bovengemiddeld niveau. De resultaten komen onder meer overzichtelijk terug in de documenten Resultaten BS De Lindegaard en Leerwinst Cito-LOVS-toetsen Medio, zowel op groeps- als individueel niveau. De schooldoelen zijn ambitieus. Het uitgangspunt is dat hoge verwachtingen leiden tot betere resultaten, en dat geldt ook voor de leraren. De analyse van de resultaten en de aanpak naar aanleiding daarvan zijn op dit moment onderwerp van gesprek. Daarbij betreft de school ook het aantal doublures en de visie van de school op zittenblijven.

Het team werkt vanuit haar praktische professionaliteit, zonder alles bijvoorbeeld in groepsplannen te willen vastleggen. Tijdens de studiedagen maken de teamleden afspraken over hoe te handelen naar aanleiding van de analyse van de resultaten. De huidige directeur zegt: "Professioneel gedrag zit in het denken en doen van de mensen. Er staat minder beschreven op papier. Samen met het team zullen we hierop bezinnen zodat het overdraagbaar is wanneer er wisselingen (vanwege bijv. pensioen) in het team plaatsvinden". Tegelijkertijd waakt de school voor een onnodige 'papiercultuur'. De jury ziet het geringe vastleggen van acties als een risico, maar waardeert het dat de school dit risico herkent en hier ook actie op onderneemt.

In het jaarplan staan de ontwikkelingsthema's van de school voor dit jaar. Deze zijn onderdeel van het Schoolplan 2015-2019. In doelenoverzichten per cluster van twee groepen evalueert de school de themadoelen.

De ontwikkeling van het excellentieprofiel

De school heeft concrete plannen om het excellentieprofiel verder te ontwikkelen.

Het excellentieprofiel dat de school presenteert, is in ontwikkeling. Naast het voorlezen door bovenbouwleerlingen aan kleuters, zijn er dit schooljaar zwerfboekstations op diverse plaatsen in Meerssen ontstaan en stimuleert de school leerkrachten, leerlingen en ouders om taalambassadeurs te zijn.

Er is sinds dit schooljaar een nieuwe directeur en er zullen de komende jaren meerdere teamleden met pensioen gaan. De huidige directeur, tevens hoofd van twee andere scholen, maakt melding van stappen om te komen tot één school in plaats van drie (langetermijnplanning naar alle waarschijnlijkheid). Alle drie scholen hebben hun eigen speciale kwaliteit; voor de Lindegaard geldt haar excellentie. Het excellentieprofiel neemt zij in ieder geval mee, ook als er één school zou ontstaan. Op dit moment hebben de drie scholen al een gezamenlijk zorgplan.

De implementatie van het samenwerkend en zelfverantwoordelijk leren pakt de school organisch op aan de hand van het thematisch werken in de middagen. De plannen ten behoeve van het leesonderwijs vallen binnen dit kader.

De procesdoelen bij onder andere het thematisch werken op groeps- en individueel niveau stellen de leraren op. De school geeft in gesprek met de jury aan dat de doelen op schoolniveau nog niet op papier staan. De bedoeling is deze doelen in een volgsysteem te zetten; dit is een ontwikkelpunt.

Erkenning excellentieprofiel

Het excellentieprofiel van de school wordt zowel intern als extern erkend.

Zowel binnen als buiten de school is er sprake van erkenning. De school trekt leerlingen van buiten het voedingsgebied, en de directie heeft aan de andere scholen van het schoolbestuur een presentatie over excellentie verzorgd.

De jury heeft diverse referenten gevraagd of zij het excellentieprofiel van De Lindegaard herkennen en de algemene onderwijskwaliteit onderschrijven. De referenten omschrijven de school als excellent. Tevens hebben de referenten de indruk dat De Lindegaard haar kennis en ervaring deelt met derden.

Duurzaamheid excellentieprofiel

De school heeft concrete plannen om het excellentieprofiel verder te ontwikkelen.

De school is kwetsbaar in haar personeelsbestand: wisseling van teamleden nu en in de nabije toekomst door natuurlijk verloop maken het belangrijk dat de evaluatie en de borging stevig verankerd zijn in het schoolconcept. In een school waar de professionaliteit hoog in het vaandel staat, maar vooral ook persoonsafhankelijk is, is dit een voornaam aandachtspunt.

De aanzetten om de kwaliteit breed te borgen, zijn terug te vinden in de kwaliteitscyclus die de school inzet, zoals blijkt uit het document Interne kwaliteitsbewaking 2015-2019. Het Leerwinstdocument 2012-2015 geeft naast een overzicht een beperkte analyse van de resultaten en geeft daaraan een duiding. Uit het interne auditrapport opbrengstgericht werken van 21 oktober 2015 blijkt dat het planmatig werken aan verbeteractiviteiten nog beter kan. Met deze aanbeveling gaat de school serieus om.

Onderwijsontwikkelingen zijn volop in gang gezet, bijvoorbeeld in de uitbreiding van het excellentieprofiel, en zoals blijkt uit het Floatingplan, een plan voor woordenschatontwikkeling en begrijpend lezen. Er zijn daarmee goede aanzetten zichtbaar om het schoolplan planmatig en zorgvuldig uit te voeren. In diverse uitwerkingsdocumenten legt de school haar voornemens en de uitvoering daarvan vast, inclusief evaluaties.

Met voldoende aandacht voor de hierboven beschreven aandachtspunten en gelet op de goede resultaten kan de school haar kwaliteit zeker vasthouden en verder uitbreiden.

3. Onderwijskwaliteit

3.1 Resultaten

In haar aanmelding geeft De Lindegaard de volgende toelichting bij haar resultaten.

Onderwijsresultaten

In haar aanmelding noemt de school de volgende gebieden waarop ze zeer goede resultaten heeft geboekt.

De tussentijdse resultaten van Cito-LOVS Medio zijn in de afgelopen drie jaar bij alle basisvakken ruim boven ons ambitieniveau van minder dan 20 procent C- en minder dan 20 D/E-kinderen. Viseon liet op de items 'schoolbeeld' en 'relaties met medeleerlingen' een minder gunstig beeld zien in de afgelopen jaren. Wij hopen met de invoering van KiVa dit schooljaar een verbetering te kunnen zien.

Weinig gedragsproblemen, zichtbaar in het aantal verwijzingen naar het s(b)o. Die zijn namelijk in de afgelopen jaren niet voorgekomen.

Context waarbinnen de school werkt

De school beschrijft in haar aanmelding de volgende omstandigheden waarbinnen ze haar werk doet.

Hoewel onze school niet veel gewichtenleerlingen heeft (12 procent), hebben veel kinderen een te kleine woordenschat bij binnenkomst. Groep 3 scoorde in 2012, 2013 en 2014 in de Cito Medio-toets woordenschat respectievelijk 25, 43 en 33 procent op D-niveau.

3.2 Onderwijsproces

Over aanbod, zicht op ontwikkeling, didactisch handelen en ondersteuning schrijft de school het volgende in haar aanmelding.

Aanbod

Eigen oordeel aanbod: **Goed**

Het speerpunt van onze school is lezen; een logische keuze gezien de zwakke woordenschat bij veel kinderen.

Het onderwijs is ontwikkelingsgericht. Het heeft in De Lindegaard een eigen gezicht gekregen. Ontwikkelingsgericht onderwijs is bij ons:

- leerstof geïntegreerd aanbieden binnen schoolbrede thema's;
 - kerndoelen borgen door inzet van methodes (Schatkist, VLL, Alles-in-1);
 - vooraf interactief voorkennis vastleggen in een woordweb/mindmap;
 - leren leren door in elke module een van de volgende aspecten groepsbreed aan te bieden: het leren maken van een mindmap, samenvatting, werkstuk, powerpointpresentatie of muurkrant. Soms wordt dit gevolgd door een individuele of groepspresentatie.
- In de morgenuren wordt de instructie voor het rekenen en de overige vakken gegeven. De verplichte taken worden uitgevoerd. 's Middags zijn de leerlingen bezig alleen/in groepjes met hun keuzetaken.

Zicht op ontwikkeling

Eigen oordeel zicht op ontwikkeling: **Goed**

Begeleiding van leerlingen: de goede opbrengsten hebben een direct verband met het schoolconcept en met de wijze waarop leerlingen worden begeleid. Daartoe handelen de leraren als volgt. De leraren:

- kijken veel na of laten het werk nakijken door de kinderen zelf;
- geven direct feedback op het proces of de inhoud van gemaakt werk;
- geven extra tijd en extra oefening als dat nodig is;
- geven extra instructie in vervolglussen aan de kinderen die dat nodig hebben;
- gebruiken heldere doelen voor instructie in de basisvakken;
- geven afwisselend, levendig les waarbij leerlingen actief zijn betrokken;
- geven begaafde leerlingen meer en complexe opdrachten om ook hen te activeren;
- dagen kinderen uit en prijzen ze bij succesvol resultaat.

Wij volgen onze kinderen op leerling-, groeps- en schoolniveau.

De dagelijkse vervolgoelen van de leraar na observatie en analyse van de dagelijkse resultaten vormen de belangrijkste component. De resultaten van de methodegebonden en leerlingvolgsysteemtoetsen zijn geen verrassing voor de leraar. De leraar analyseert de Cito Medio-toetsen op leerling- en groepsniveau en doet voorstellen ter verbetering. In de voortgangscontrole-bespreking (na afname van de Cito-toetsen) tussen leerkracht en intern begeleider (IB'er) worden de opbrengsten op leerling- en groepsniveau besproken. Er volgen afspraken welke kinderen een handelingsplan krijgen en welke vakken een extra investering vragen (doel van betreffende leerstof/ hoe).

Op schoolniveau is het ambitieniveau maximaal 20% C-leerlingen en maximaal 20% D/E leerlingen. Vervolgens kan er een verbeteringstraject in het volgende schooljaar worden gestart (document Leerwinst).

Didactisch handelen

Eigen oordeel didactisch handelen: **Goed**

Zie ook Zicht op ontwikkeling.

Wij geven ontwikkelingsgericht onderwijs in een vorm die bij onze populatie past. Dat doen we zo:

- leerstof geïntegreerd aanbieden binnen schoolbrede thema's, inclusief cultuur, de Canon van Nederland (geschiedenis) en techniek;
- kerndoelen borgen door inzet van methodes (Schatkist, VLL, Alles-in-1);
- vooraf interactief voorkennis vastleggen in een woordweb /mindmap.

In de morgenuren geven de leerkrachten de instructie voor het rekenen en de overige vakken. De leerlingen voeren dan verplichte taken uit. 's Middags zijn ze bezig alleen/in groepjes met hun keuzetaken.

Ondersteuning

Eigen oordeel ondersteuning: **Goed**

Er zijn heel weinig kinderen die een ontwikkelingsperspectief nodig hebben. Voor de kinderen die het nodig hebben, is een ontwikkelingsperspectief opgesteld.

3.3 Schoolklimaat en veiligheid

In haar aanmelding merkt de school het volgende op over het klimaat en de veiligheid op school.

Schoolklimaat

Eigen oordeel schoolklimaat: **Goed**

Zie ook Veiligheid (hierna).

- Wij creëren door een duidelijke structuur een opgewekte schoolomgeving waarin kinderen goed weten wat ze mogen en kunnen.
- De inzet van de methodes Programma Alternatieve Denkstrategieën (PAD) en KiVa zorgen voor een systematische aanpak.
- Kinderen weten wat er van ze verlangd wordt door het gebruik van planborden, dag- en weektaken.
- Kinderen hebben inbreng over wat ze willen leren. De aangeboden thema's vallen binnen hun interesse.

Dit alles biedt kinderen en leraren een werkplek waar ze graag zijn.

Veiligheid

Eigen oordeel veiligheid: **Goed**

Veiligheid is een voorwaarde om tot leren te kunnen komen. De inzet van het Programma Alternatieve Denkstrategieën (PAD) en KiVa helpen ons daarbij. Met behulp van PAD leren kinderen onder andere hun emoties te benoemen. KiVa leert kinderen hoe groepsprocessen werken en welke rol zij zelf daarin spelen. Het bevordert een goede groepsvorming.

De leraren bieden de kinderen voorspelbaarheid en een duidelijke structuur. We vinden het belangrijk om samen een vrolijke en gezellige school te zijn, waarin kinderen en collega's zich gewaardeerd weten. Ons doel op termijn is onze bijdrage te leveren aan de vorming van kinderen tot evenwichtige, zelfbewuste en gelukkige burgers.

Gebruikt(e) instrument(en) en resultaat

Viseon en KiVa-vragenlijst.

Viseon en de vragenlijst van KiVa worden tweemaal per jaar afgenomen.

3.4 Kwaliteitszorg en ambitie

In de aanmelding geeft de school de volgende toelichtingen over evaluatie en verbetering en de kwaliteitscultuur op de school.

Evaluatie en verbetering

Eigen oordeel evaluatie en verbetering: **Goed**

Het college van bestuur van Innovo volgt de scholen actief in de monitorgesprekken.

In de afgelopen drie jaar is de school kritisch bekeken door de Jury Excellente Scholen. De schooladviescommissie, medezeggenschapsraad en oudervereniging geven gevraagd en ongevraagd advies.

Tevredenheidsonderzoeken (zoals opgegeven in de aanmelding)

	Afname	Jaar	Aantal	Gemiddelde	Landelijke
	afname		respondenten	van de school	benchmark
Medewerkertevredenheid	Ja	2014	8	8,3	7,7
Oudertevredenheid	Ja	2014	52	7,6	7,6
Leerlingtevredenheid	Ja	2014	45	8,2	8

Kwaliteitscultuur

Eigen oordeel kwaliteitscultuur: **Goed**

Het bestuur van stichting Innovo, waar De Lindegaard bij hoort, investeert in haar leraren met een master- of gelijkwaardige opleiding door hen te binden in een 'netwerk'. In het huidige schooljaar zijn scholingsbijeenkomsten georganiseerd voor leraren met de volgende expertise:

hoogbegaafdheid, het jonge kind, rekenen en gedrag. De intern begeleiders zijn geschoold door Bureau Pierre Wolters.

Stichting Innovo wil zich omvormen tot een Rijnlandse schoolorganisatie. De directeurs zijn daartoe begeleid door Jaap Peters.

De school wordt gevolgd door het bestuur door het houden van monitorgesprekken met het college van bestuur en de directeur.

De directeur is eropuit haar teamleden nog meer te versterken. Professionalisering wordt beloond met meer verantwoordelijkheden.

- Leraren met een speciale interesse krijgen op vrijwillige basis een voortrekkersrol toegewezen. Voorbeeld van dit schooljaar: het inrichten van een zwerfboekenstation.
- De leraren worden gecoacht op de werkvloer. Ieder is vrij om zijn coachingswensen te formuleren. Een aantal mensen sluit aan bij de doelen van de schoolontwikkeling; anderen kiezen hun eigen doel.
- Leraren die specifieke scholing gevolgd hebben, krijgen een rol in de verbeteringstrajecten. Voorbeeld hiervan zijn de uitrol van het vergroten van de woordenschat en de organisatie van intervisiebijeenkomsten door de gedragspecialist/intern begeleider.
- Het schooljaarplan met daarin de verbeteringsvoorstellen is een door het team gedragen document.

Bevindingen van de Jury Excellente Scholen ten aanzien van de algemene onderwijskwaliteit

Toelichting werkwijze jury

Bij het onderzoek naar de algemene onderwijskwaliteit worden de volgende aspecten betrokken: resultaten, onderwijsproces, schoolklimaat en veiligheid, en kwaliteitszorg en ambitie.

Scholen hebben zichzelf beoordeeld op basis van een aantal kwaliteitsstandaarden. De kwaliteitsstandaarden behorend bij onderwijsproces, schoolklimaat en veiligheid, en kwaliteitszorg en ambitie zijn met toelichting opgenomen in de bijlage van het juryrapport. Het eigen oordeel van de school is opgenomen in hoofdstuk 3 van dit rapport.

De jury voert geen eigen onderzoek uit naar de kwaliteit van deze standaarden. Wel toetst zij of in haar onderzoek naar het excellentieprofiel contra-indicaties naar voren komen die tot een oordeel leiden dat afwijkt van het eigen oordeel van de school.

Tijdens het schoolbezoek is de jury gekomen tot de volgende bevindingen ten aanzien van de algemene onderwijskwaliteit van de school.

Resultaten

Eindresultaten verplicht curriculum: de leerlingen behalen cognitieve eindresultaten die gezien kenmerken en beginniveau van de leerlingen ten minste in overstemming zijn met wat van een goede school verwacht mag worden.

De jury heeft in haar onderzoek geen contra-indicaties aangetroffen voor het eigen oordeel van de school. De resultaten die de leerlingen boeken, zijn zonder meer goed te noemen, zoals blijkt uit de eind- en tussenresultaten.

Resultaten niet verplicht curriculum: de school kan op andere gebieden dan het verplichte curriculum het bereikte niveau zichtbaar maken.

De jury heeft in haar onderzoek geen contra-indicaties aangetroffen voor het eigen oordeel van de school. De Lindegaard volgt de leerlingen systematisch in haar leerlingvolgsysteem. Dat gebeurt op zowel individueel, groeps- als schoolniveau. Leraren overleggen per cluster, in het team en met de IB'er gestructureerd over de resultaten in de volle breedte.

De school neemt meteen maatregelen als de resultaten achterblijven bij de verwachtingen, zo is zichtbaar in de keuze voor KiVa, een programma voor de sociaal-emotionele ontwikkeling. Dit zorgt er volgens de leerlingen nu mede voor dat er minder gepest wordt op school. Hoe de resultaten

uitpakken is nog niet voldoende duidelijk, omdat de school net een jaar met dit programma werkt, maar de eerste resultaten lijken positief volgens de IB'er. De Lindegaard heeft deze keus gemaakt nadat uit Viseon bleek dat leerlingen zich op onderdelen minder goed ontwikkelden en omdat de school een methodische aanpak voorstaat.

Onderwijsproces

Aanbod: het aanbod bereidt leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

De jury heeft in haar onderzoek geen contra-indicaties aangetroffen voor het eigen oordeel van de school. In de ochtenduren werken de leerlingen in alle groepen aan de basisvakken aan de hand van de methoden. Het werken met mindmaps komt iedere week terug. Het stillezen, ieder dag een kwartier na de pauze, voor de groepen 3 t/m 8, vult de school in groep 1 en 2 in met voorlezen door de leerlingen uit groep 7 en 8. Het zwerfboekenproject en de lees-luisterhoek zijn andere voorbeelden van aandacht voor het lees- en woordenschatonderwijs, evenals de taalambassadeurs. 's Middags werken alle groepen thematisch. De groepen 1 en 2 krijgen in een uitdagende leeromgeving veel spel aangeboden, waarbij de mogelijkheden om aan de basisvaardigheden te werken al van jongs af aan aanwezig zijn. De leraren volgen de ontwikkelingen van de leerlingen en spelen daar met hun aanbod direct op in.

Zicht op ontwikkeling: de leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

De jury heeft in haar onderzoek geen contra-indicaties aangetroffen voor het eigen oordeel van de school. De leraren kijken veel na en volgen de leerlingen zowel dagelijks als aan de hand van de toetsen in hun ontwikkeling. Door middel van de 'geeltjes' houden zij van dag tot dag de vorderingen bij en zij geven direct feedback.

De leerwinstanalyses op school-, groeps- en individueel niveau geven veel informatie, die de school voor een belangrijk deel systematisch analyseert. Welke aanpak zij daarna hanteert, wordt bepaald in het teamoverleg.

Didactisch handelen: het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

De jury heeft in haar onderzoek geen contra-indicaties aangetroffen voor het eigen oordeel van de school. De Lindegaard werkt vanuit het concept van ontwikkelingsgericht onderwijs, in een vorm passend bij haar populatie. Het werken in een combinatiegroep vergt effectief klassenmanagement. De didactische vaardigheden van de teamleden komen in deze groepen soms minder tot hun recht, zo vindt het team, omdat ze daarvoor niet de benodigde tijd kunnen vrijmaken. Daarom gaat de school de organisatie anders inrichten. De teamleden willen nog meer tijd kunnen vrijmaken voor het geven van extra instructie of het activeren van voorkennis.

Ondersteuning: leerlingen die dat nodig hebben, ontvangen extra aanbod en ondersteuning.

De jury heeft in haar onderzoek geen contra-indicaties aangetroffen voor het eigen oordeel van de school. De IB'er is een dag per week beschikbaar om de leraren te ondersteunen. Er zijn veel leerlingen die instromen met een zwakke woordenschat – een speerpunt van de school. Dat begint al bij de afstemming met de peuterspeelzaal van het aanbod en de aanpak voor deze leerlingen. Vanaf groep 5 heeft de school op woensdagochtend een aanbod voor meer- en hoogbegaafde leerlingen. Leerlingen werken vanuit de thema's meer onderzoeksmatig en duiken binnen het thema veel dieper de stof in. Ook werkt ze samen met een vo-school voor deze leerlingen. Voor zwakke leerlingen plant de school twee keer per week een half uur extra tijd in om hen te ondersteunen. Daarnaast is de school sinds dit schooljaar een NT2-programma gestart voor leerlingen die net in Nederland zijn. Er zijn verder haast geen leerlingen met een OPP, en verwijzing naar het speciaal onderwijs is er nauwelijks. Zittenblijven in groep 3 komt relatief vaker voor. (afgelopen 3 jaren was de kleuterverlenging namelijk 0%) Daarom onderzoekt de directie samen met het team haar beleid inzake doublures.

Schoolklimaat en veiligheid

Schoolklimaat: de school kent een ambitieus en stimulerend klimaat.

De jury heeft in haar onderzoek geen contra-indicaties aangetroffen voor het eigen oordeel van de school. De leerlingen van De Linderaad, een leerlingenraad die sinds dit jaar is ingesteld, zijn erg positief over het onderwijs en de sfeer op hun school. Tijdens de rondgang door de school constateert de jury dat er rust en structuur is in de school en dat de leerlingen weten wat de leraar van ze verwacht; de leraren zijn voorspelbaar. De leeromgeving, verzorgd en uitnodigend in alle klassen en in het hele schoolgebouw, draagt bij aan een stimulerend klimaat.

Het KiVa-programma is bij de leerlingen bekend en zij zijn er enthousiast over.

Veiligheid: schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

De leerlingen voelen zich veilig. Dat geldt ook voor de leraren. Zij geven aan dat er een prettig school- en werkklimaat is. De jury heeft in haar onderzoek geen contra-indicaties aangetroffen voor het eigen oordeel van de school.

Kwaliteitszorg en ambitie

Evaluatie en verbetering: de school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs.

De jury heeft in haar onderzoek geen contra-indicaties aangetroffen voor het eigen oordeel van de school. De jury constateert tijdens het schoolbezoek dat de school haar ambities waar maakt, onder meer door veel informeel overleg en tegelijkertijd door zich te baseren op diverse kwaliteitsdocumenten die de school voldoende sturen en ondersteunen bij het bewaken en evalueren en verbeteren van haar verbeteractiviteiten. Ook de interne audit vanuit het schoolbestuur helpt daarbij. Mede naar aanleiding van de directiewisseling lijkt het de jury van belang de planmatigheid van verbeteractiviteiten nog eens onder de loep te nemen; daar scoort de school niet maximaal.

Kwaliteitscultuur: de school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

De jury heeft in haar onderzoek geen contra-indicaties aangetroffen voor het eigen oordeel van de school. Er is sprake van een enigszins informele kwaliteitscultuur, die de sterkte van het schoolteam onderstreept en tegelijkertijd de kwetsbaarheid blootlegt. De jury adviseert de directie en de teamleden de verworvenheden systematisch vast te leggen, zodat bij wisselingen in het team het risico op kwaliteitsverlies minimaal is. De nieuwe directeur is zich daarvan bewust.

4. Conclusie van de jury

Basisschool De Lindegaerd werkt al een aantal jaren aan de vormgeving van het onderwijs met als uitgangspunt: lezen, lezen en nog eens lezen. Technisch lezen, woordenschatontwikkeling en vooral begrijpend lezen zijn de voornaamste kenmerken van haar excellentieprofiel, waarin de school de doelstelling hanteert: leerlingen tot kritische wereldburgers opleiden. Het motto 'Lees, beleef en groei' illustreert haar doelstelling.

De jury constateert tijdens het schoolbezoek dat het onderwijsaanbod van De Lindegaerd gebaseerd is op de visie dat het leesonderwijs voor haar leerlingen het belangrijkste vak vormt. De school heeft daarvoor gekozen, omdat een deel van haar populatie met een geringe woordenschat instroomt en lezen in de thuissituatie niet in alle gezinnen vanzelfsprekend is.

Door de combinatie van het aanbod in de basisvakken in de ochtend en ontwikkelingsgericht onderwijs in vijf schoolbrede thema's per jaar in de middag, richt de school zich op een volledig en veelzijdig aanbod voor alle leerlingen. Daarnaast besteedt de school veel aandacht aan het realiseren van een veilig school- en leerklimaat door te werken met programma's als PAD en KiVa. Het onderwijs komt tot stand na het stellen van duidelijke doelen vooraf, met stevige schoolambities, waarbij zij de kwaliteit door middel van data-analyse evalueert.

De conclusies en de consequenties die de school daaraan verbindt, kan het team nog verder ontwikkelen, vooral als het gaat om vastleggen van gemaakte afspraken.

De leeromgeving is rijk en ondersteunend, de didactische aanpak kind- en opbrengstgericht. De school benoemt zelf klassenmanagement als ontwikkelpunt, omdat zij weet dat zij daarin verder kan groeien.

Het excellentieprofiel van de school is smal, gebaseerd op een veelzijdig aanbod voor lezen en begrijpend lezen, met als uiteindelijke doel dat de leerlingen als kritische burgers kunnen functioneren. Onder leiding van de nieuwe directie zijn daar expliciteringen aan toegevoegd, waardoor het excellentieprofiel breder is. Ook de ontwikkelingen richting samenwerken en zelfverantwoordelijk leren als onderlegger bij het leesonderwijs geven het excellentieprofiel meer body.

De school realiseert zich dat de wisselingen in het team, die op niet al te lange termijn vooral door natuurlijk verloop plaatsvinden, de school kwetsbaar kunnen maken. De directie en het team herkennen deze en eerder genoemde aandachtspunten en anticiperen daar waar het kan nu al op.

Alles overziende is de jury van oordeel dat De Lindegaard op basis van de door de jury waargenomen kenmerken en gerapporteerde bevindingen het predicaat Excellente School primair onderwijs toekomt.

Bijlage – zelfevaluatie algemene onderwijskwaliteit

Primair onderwijs

Scholen hebben zichzelf beoordeeld op basis van onderstaande kwaliteitsstandaarden met bijbehorende omschrijving. Scholen kregen het verzoek hun oordeel te waarderen op deze standaarden en dit oordeel te onderbouwen. Deze inbreng is opgenomen in het juryrapport over de school.

1. ONDERWIJSPROCES

1.1 Aanbod

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

De leraren bieden een breed, eigentijds en op de kerndoelen gebaseerd aanbod. Binnen de kaders van de wet maken zij keuzen in het aanbod, waardoor zij deze afstemmen op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingenpopulatie. De school heeft bovendien een aanbod voor de referentieniveaus taal en rekenen dat past bij het niveau van alle leerlingen. De leraren hanteren leermiddelen die afgestemd zijn op de ontwikkelingsfase van de leerlingen. Het aanbod sluit aan op het niveau van de leerlingen bij binnenkomst van de school en bereidt hen voor op het aanbod bij de start van het vervolgonderwijs. Daar tussenin verdelen de leraren de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

1.2 Zicht op ontwikkeling

De leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

De leraren verzamelen voortdurend systematische informatie over de ontwikkeling van hun leerlingen. Zij gaan regelmatig na in welke mate de leerlingen profiteren van het geboden onderwijs en hoe de ontwikkeling van leerlingen verloopt uitgaand van de eigen capaciteiten en ten opzichte van leeftijdgenoten. Wanneer leerlingen het onderwijs niet genoeg lijken te benutten, gaat de school na waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. De leraren gebruiken al deze informatie vervolgens om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. De leraren hanteren daarbij een cyclische aanpak.

1.3 Didactisch handelen

Het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van de informatie die zij over de leerlingen hebben, en stimuleren een brede ontwikkeling. Het team handelt op basis van een samenhangend en consistent pedagogisch-didactisch concept.

De leraren zorgen voor effectieve instructies: aansprekend, doelmatig en interactief. Ze geven blijk van hoge verwachtingen en reageren positief op de inbreng van leerlingen, waardoor deze zich ondersteund en uitgedaagd voelen. Bij de instructies en opdrachten gebruiken de leraren passende vakdidactische principes en werkvormen. Ook zorgen zij ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau.

Zij stemmen de instructies en opdrachten af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen, zodat alle leerlingen actief, gemotiveerd en betrokken zijn en de beschikbare tijd effectief besteden. Tijdens de (leer)activiteiten gaan de leraren na of de leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen. Daarbij geven de leraren de leerlingen directe en individuele feedback op hun werken en leren.

1.4 Ondersteuning

Leerlingen die dat nodig hebben, ontvangen extra aanbod en ondersteuning.

De school heeft voor leerlingen met bijzondere ondersteuningsbehoeften extra aanbod en begeleiding gepland. Deze ondersteuning is gericht op het (ontwikkelings)perspectief van de leerling. Voor de leerlingen die structureel onderwijsaanbod krijgen op een ander niveau dan de

leeftijdsgroep of extra bekostigd worden vanuit het samenwerkingsverband, stelt de school een (ontwikkelings)perspectief op. De school evalueert regelmatig of de extra ondersteuning het gewenste effect heeft en stelt deze zo nodig bij.

2. SCHOOLKLIMAAT & VEILIGHEID

2.1 Schoolklimaat

De school kent een ambitieus en stimulerend klimaat.

De schoolleiding en de leraren creëren een stimulerend en ambitieus pedagogisch en didactisch klimaat. Er zijn duidelijke regels en er heerst een voorspelbaar en betrouwbaar positief klimaat waarin afspraken nagekomen worden. Schoolleiding en leraren kennen een focus op persoonlijke ontwikkeling en leren, waarin alle leerlingen gezien worden en zich betrokken voelen bij de schoolgemeenschap. Het schoolklimaat is ondersteunend voor de cognitieve en sociale ontwikkeling.

2.2 Veiligheid

Schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

Schoolleiding en leraren waarborgen de veiligheid van de school en de omgeving voor alle leerlingen en het personeel. Leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel gaan respectvol en betrokken met elkaar om. De leraren brengen leerlingen sociale competenties bij en tonen voorbeeldgedrag. Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen en het personeel. De school heeft een vertrouwenspersoon. Alle betrokkenen kennen dit beleid.

3. KWALITEITSZORG EN AMBITIE

3.1 Evaluatie en verbetering

De school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs.

De school weet – rekening houdend met haar maatschappelijke opdracht en kenmerken van de leerlingenpopulatie – waarin zij zich wil onderscheiden, c.q. profileren, en heeft daaruit toetsbare doelen afgeleid voor de korte en middellange termijn. De kwaliteitszorg heeft in elk geval betrekking op de resultaten, het onderwijsproces waaronder het aanbod, het schoolklimaat en de veiligheid. De schoolleiding en de leraren beoordelen systematisch maatregelen en instrumenten om te waarborgen dat het personeel bekwaam is en deze bekwaamheid onderhoudt. De school betreft onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden bij deze beoordeling en analyseert de relatie tussen de resultaten en de financiële voorzieningen en wettelijke vereisten. De evaluaties leiden tot toegankelijke managementinformatie. Waar nodig voert de school planmatig verbeteringen door die voldoende ambitieus zijn en aansluiten bij de evaluaties.

3.2 Kwaliteitscultuur

De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren, wordt door de leraren breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling tussen alle geledingen in de instelling.

De schoolleiding, leraren en het ondersteunend personeel werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Leraren en andere betrokkenen bij de school werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen.